

§ 8**Kulturförvaltningens remissvar om Skillnadernas
Stockholm**

Dnr 1.1/2710/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att godkänna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 30 september 2015.

Sammanfattning

Stockholms stad har tillsatt en kommission för ett socialt hållbart Stockholm. Kommissionen presenterade i juni 2015 en första rapport, ”Skillnadernas Stockholm”. Rapporten visar flera positiva trender men också att inkomstklyftorna och den socioekonomiska segregationen i staden växer. Segregationen har fått en mer utpräglad etnisk karaktär. Individer med olika bakgrund möter i allt mindre omfattning varandra i vardagslivet. Den sociala tilliten och den upplevda tryggheten är låg i de socioekonomiskt mest utsatta stadsdelarna.

Rapporten understryker betydelsen av social hållbarhet och identifierar i det sammanhanget tre målområden som grund för välbefinnande: Samhörighet, trygghet och självförverkligande. Alla dessa mål är enligt kulturförvaltningen nära förbundna med kulturens innehåll och infrastruktur. Det finns samtidigt centrala delar i sammanhanget om social hållbarhet som inte behandlas i rapporten. Förvaltningen uppmanar kommissionen att i det fortsatta arbetet kartlägga och beakta kulturens effekter när det gäller hållbarhet och livsvillkor. Det gäller områden som trygghetsskapande miljöer, språkutveckling, inkluderande mötesplatser, ekonomiska hinder och incitament för deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter samt det egna skapandets betydelse för självförverkligande.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf

Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- 2 Att därutöver anföra följande:

I budgeten för 2015 angav majoriteten att ”För att synliggöra både behov och möjligheter ska staden tillsätta en social hållbarhetskommision med fristående forskare som granskar på vilket sätt staden kan bidra till en jämlik stad.” En sådan formulering för närmast tanken till en fristående utredning, vars ledamöter är forskare, som på ett obundet sätt kan komma med rekommendationer. Istället har majoriteten nu beslutat om en kommission som i praktiken består av ett par ledande tjänstemän inom staden och att dessa ska ”samverka” med fristående forskare. Risken är därmed stor att kommissionen kommer att presentera slutsatser och förslag som framför allt överensstämmer med den styrande majoritetens önskemål. Vi skulle vilja hävda att så redan är fallet.

Rapporten ”Skillnadernas Stockholm” syftar till att ge en första övergripande bild av läget i Stockholms stad och den kommer att följas upp med vidare analyser och redovisningar längre fram. Vi tycker ambitionen är god men anser att politiska tolkningar bör lämnas utanför detta arbete tills vidare och att vi istället bör fokusera på de utmaningar som Stockholm de facto står inför. Dessvärre har inte den rödgrönrosa majoriteten lyckats förhålla sig neutrala eller ens sansade i sina långtgående slutsatser av rapporten utan tolkar faktaunderlaget så som det passar deras världsbild.

Att rapporten är skriven utifrån den nuvarande vänstermajoritetens världsbild och problemformuleringar märks på ett flertal ställen. Låt oss ta några exempel. När kommissionen förklarar bostadssegregationen som ett resultat av det minskade antalet hyresrätter i innerstaden, inte det låga antalet bostadsrätter i ytterstaden, väljer man att bekräfta den styrande majoritetens världsbild. Den implicerade lösningen blir att bygga fler hyresrätter i innerstaden, men inte att verka för fler bostadsrätter i ytterstaden. Så tar en förment neutral rapport på ett subtilt sätt politisk ställning.

Vi ställer oss vidare tveksamma till flera av de tolkningar som görs i rapporten, där fakta och siffror jämförs i syfte att bekräfta en, av majoriteten, redan dragen slutsats istället för att

lyfta fakta utifrån den verklighet som visas. Jämförelser görs utifrån målsättningen att visa en så stor skillnad som möjligt istället för fokus att skapa en rättvisande bild av Stockholm. För oss är det avgörande att alltid arbeta för att alla ska få det bättre, inom alla delar av samhället utifrån varje persons förutsättningar och ambition. Den rödgrönrosa majoriteten arbetar aktivt för att bilda en stad i förfall, där inga insatser har gjorts för att motverka detta. Ambitionen att svartmåla det arbete som gjorts är tydlig.

Exempelvis dras slutsatsen att andelen hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd ökar. Det är visserligen korrekt och ett tydligt resultat av att Stockholms stad idag har den lägsta nivån av ekonomiskt biståndstagande sedan räkningarna började 1982. De som idag har ett behov av ekonomiskt biståndstagande är personer som står långt ifrån arbetsmarknaden av olika anledningar och som kräver djupare insatser för att ta sig tillbaka. Sådana tolkningar måste föregås av en bredare bild. Den rekordlåga nivån av antal hushåll med ekonomiskt bistånd gör att andelen hushåll med långa biståndstider (10–12 månader per år) ökat från 26 procent 1995 till 43 procent av det totala antalet biståndshushåll 2014. Men vi får inte glömma att Stockholm trots det har historiskt låga nivåer av ekonomiskt biståndstagande.

Trots detta hoppas vi att majoriteten läser kommissionens rapport med intresse. En av de mest intressanta slutsatserna rör det starka sambandet mellan stadsdelars socioekonomiska sammansättning och stads kvaliteter. Även utanför innerstaden går det att bygga stadsdelar med god tillgång till service, en bra blandning av bostäder och arbetsplatser, och nära till kollektivtrafik. Tyvärr har stora delar av det efterkrigstida Stockholm högst medvetet inte byggts på detta sätt, utan som isolerade öar där service och arbetsplatser lagts någon annanstans.

Indirekt innebär resultaten ett stort underkännande av såväl tidigare som nuvarande vänstermajoritetens stadsbyggnadspolitik. Det är den stadsbyggnadspolitik, med miljonprogrammets prefabricerade hyresrättsenkla som flaggskepp, som lett till den segregation vi ser idag.

Lösningen är att arbeta för en mer blandad stad, där arbetsplatser flyttas ut till ytterstaden, där förtätning ger underlag för fler butiker och restauranger, och där reformer av

hyressättningsystemet i nyproduktionen gör det möjligt att bygga nya hyresrätter i de mest attraktiva lägena samtidigt som fler bostadsrätter gör det möjligt för fler boende i ytterstaden att äga sitt boende.

Rapporten Skillnaderas Stockholm bekräftar också vår tes om kulturskolans avgift har begränsad effekt på deltagandet i verksamheten. På sidan 38 i rapporten står det: ”En analys visar också att det finns ett mycket svagt samband mellan barns deltagande i kulturskolans aktiviteter och inkomstnivån för barnfamiljer, med undantag för de lägsta inkomstnivåerna där deltagandet i kulturskolan ökar mycket tydligt med inkomstnivån. Om barn inte deltar i kulturskolans aktiviteter för att det är för dyrt, gäller det sambandet således endast för barn i familjer med de allra lägsta inkomsterna”. Detta bekräftas också av kulturförvaltningens egen analys där det framgår att allra högst deltagande i Kulturskolan finns i Björkhagen och Bagarmossen samtidigt som deltagandet är som lägst i områden som t ex Johannes Södra. Mot bakgrund av detta ter sig den rödgrönrosa majoritetens sänkningar av avgiften snarare som en subvention för familjer som har det gott ställt snarare än som en möjlighet för fler socioekonomiskt svaga grupper att höja sitt deltagande i Kulturskolan.

Vi vill avslutningsvis påpeka att det är högst anmärkningsvärt att rapporten Skillnadernas Stockholm presenterades på stadens hemsida i juni i kommissionens namn, trots att kommissionen då ännu inte hade organiserats eller börjat verka.

Tyvärr anser vi på grund av ovanstående att risken är stor att kommissionen kommer att fungera som en utredningstjänst för vänstermajoriteten snarare än att komma med djärva och vetenskapligt underbyggda förslag på hur Stockholm kan bli en stad där alla har förmågan att förverkliga sina djupast liggande möjligheter. Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm bör med anledning av ovanstående göras om så att kommissionens ledamöter är fristående forskare. Stadsledningskontorets roll bör vara att bistå med faktaunderlag. Ytterligare vetenskaplig expertis i särskilda frågor kan knytas till kommissionen vid behov.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag.

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) med ersättarinstämmande från Sofia Lundin (Fi) enligt följande:

Rapporten visar på hur inkomstklyftorna och den socioekonomiska segregationen i staden växer. I takt med detta märks ökade klyftor mellan människors tillgång till kultur. De ökade klyftorna ska minskas och många av årets och kommande års kultursatsningar ska bidra med detta. Stockholmarnas tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande ska öka, särskilt genom att nå fler i de stadsdelar och bland de grupper där det idag är relativt få som tar del av stadens kulturliv. Framförallt ska alla barn och unga ges bästa möjliga introduktion till konst och kultur.

Kultur ger plats för människor att mötas, uppleva och själva gestalta sina liv. Konst och kultur är en självklar del av demokratin och kan minska rädsla, fördomar och främlingskap mellan människor. Det är särskilt viktigt synliggöra de berättelser som annars riskerar att marginaliseras. Kulturlivet ska spegla erfarenheter bortom normer och stereotyper. En offensiv och strategisk kulturpolitik bidrar till ett mer sammanhållet Stockholm.